

Advies aan Provinciale Staten

Uw contactpersoon

S. Neeskens

AD/STG

Doorkiesnummer +31 235145282

neeskenss@noord-holland.nl

27 september 2019

1 | 9

Tbv Statenvergadering d.d. 30-09-2019

Commissie M&B

Datum commissievergadering 16-09-2019

**Onderwerp: Voordracht uitbreiding fondsvermogen Participatiefonds
Duurzame Economie Noord-Holland**

Advies commissie M&F:

De Voordracht uitbreiding fondsvermogen, voorstel tot scopewijziging, Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland (PDENH) als besprekstuk wordt doorgeleid naar PS van 4 maart 2019

Uittreksel van het concept-verslag M&B 16-09-2019:

5a. Voordracht uitbreiding fondsvermogen, voorstel tot scopewijziging, Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland (PDENH)

De provincie heeft in 2014 het revolverende Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland B.V. opgericht. Provinciale Staten hebben een fondsvermogen van maximaal 85 miljoen euro beschikbaar gesteld. Op dit moment bedraagt het fondsvermogen 66 miljoen euro. Het fonds verwacht op korte termijn voor 15 tot 20 miljoen euro aan vervolginvesteringen te doen. Daarnaast verwacht het fonds 16,1 miljoen euro aan nieuwe investeringen te kunnen doen op basis van duurzame initiatieven, waarmee men al in gesprek is, de zogenaamde 'pijplijn'. Gedeputeerde Staten vragen aan Provinciale Staten om de laatste tranche van 19 miljoen euro aan het fonds beschikbaar te stellen. Tevens wordt voorgesteld om de scope van de PDENH zodanig te wijzigen dat investeringen in houtige biomassa worden beperkt als uitwerking van een toezegging aan Provinciale Staten.

Provinciale Staten nemen op 30 september 2019 een besluit over de uitbreiding van het fondsvermogen. Over het voorstel tot scopewijziging wordt input gevraagd. Dat behoort niet tot de voordracht.

Statenlid **Kostic** (PvdD) complimenteert collega-Staten- en commissieleden voor hun bereidheid om kritisch te kijken naar mogelijke investeringen van het Participatiefonds in biomassa. Eenieder is verenigd op één punt: het leefbaar willen houden van deze planeet en daar het schaarse publieke geld zo efficiënt mogelijk in zetten. Ook complimenten voor de open houding van het college om constructief mee te denken.

Het is fijn om te lezen dat initiatieven waarbij houtige biomassa wordt gebruikt, worden uitgesloten van investeringen. Er wordt echter meteen een uitzondering gemaakt voor een testfase ten behoeve van ontwikkeling van andere biomassa projecten. Is die testfase alleen bedoeld om andere vormen van biomassa mogelijk te maken? Betekent het ook dat het college niet kan uitsluiten dat onder andere daarvoor toch nog bomen worden gekapt? Het lijkt de PvdD verstandig om hier als commissie wat langer bij stil te staan. Landelijk is een onderzoek opgezet dat loopt tot 2020. Het is raadzaam om op de uitkomst van dat onderzoek te wachten.

Statenlid Kostic mist in het voorliggende document een kritische kijk op biomassa. De inzet van laagwaardige biomassa (verbranding) gaat concurreren met hoogwaardige biomassa toepassingen, zoals compost. Graag een reflectie daarop van de gedeputeerde. Er hoeft niet te worden ingezet op het allerhoogste, maar ook niet op het allerlaagste. De PvdD stelt voor om voor wat betreft het fonds bio massa voorlopig uit te sluiten. Er kan beter worden ingezet op waterstof zonne-energie en wind.

De heer **Kanik** (D66) meldt dat D66 heel positief is over dit fonds. Het vele gebruik is dus ook positief. D66 stemt in met het vrijgeven van de tranche van 19 miljoen euro, ware het niet dat D66 uit de stukken had begrepen dat de scopewijziging ook onderdeel zou uitmaken van de besluitvorming. D66 is voor het beperken van houtige bio massa, terwijl in specifieke gevallen wel wat ruimte overblijft. D66 stelde technische vragen over de testfase en of deze niet misbruikt kan worden. Over de beantwoording was D66 tevreden. Als de commissie positief tegenover de scopewijziging staat, wanneer wordt daarover besloten? Wat gebeurt er met biomassa projecten die voor de scopewijziging worden aangevraagd?

De heer **Deen** (PVV) verwijst terug naar een jaar geleden toen ook werd gesproken over een uitbreiding van het fondsvermogen. De PVV heeft toen aangegeven dat het verstrekken van financiële middelen aan behoeftige ondernemers geen taak van overheid is, maar van de markt. Dat vindt de PVV nog steeds.

Op pagina 3 van de voordracht wordt geconstateerd dat het aantal bedrijven in de pijplijn van PDENH nog steeds groeit, omdat steeds meer bedrijven het fonds weten te vinden. Dat lijkt de fractie niet zo verwonderlijk. Er staat namelijk een grote pot belastinggeld te wachten van bijna 100 miljoen euro. Dat er animo is dat begrijpt de PVV wel.

De financiële risico's zijn groot. Denk aan het faillissement van zonnepanelen fabrikant Energira. Toen ging het participatiefonds voor maar liefst 3 miljoen euro het schip in. De PVV stemt tegen de voordracht.

Over de voorgestelde scopewijziging ten aanzien van het beperken van investeringen in biomassa. Het gaat de PVV niet ver genoeg. De fractie is tegen elke vorm van biomassa. Daarnaast wordt ze niet vrolijk van opgelegde EU-richtlijnen. Naar de mening van de PVV moet het uitstekend werkende netwerk van aardgas behouden blijven. Als gekeken moet worden naar investeringen in alternatieve vormen van energieopwekking dan ligt de focus, wat de PVV betreft, op kernenergie.

Bij interruptie vraagt de heer **Gringhuis** (GL) waarmee het gasnet moet worden ingevuld wanneer de gaskraan in Groningen wordt dichtgedraaid.

De heer **Deen** (PVV) verwijst naar Duitsland waar een grote pijpleiding vanuit Rusland voor de aanvoer van gas zorgt. De PVV is een groot voorstander van aardgas. Een veel groenere, milieuvriendelijk en schonere vorm van energiewinning bestaat er niet.

De heer **Van den Berg** (FvD) voegt toe aan het antwoord van de heer Deen dat aardgas ook vanuit Algerije, Noorwegen en de Verenigde Staten gehaald kan worden. Aardgas is wereldwijd ruim beschikbaar.

Met het Participatiefonds worden, naar de mening van FvD miljoenen euro's verkwist aan failliete bedrijven, zoals Energia. De markt vult het gat van economische business cases zelf wel, zeker met de kunstmatig laag gehouden rentetarieven, zoals die zijn geïnitieerd door de Europese Centrale Bank. De FvD is een common sense partij. De fractie steunt innovatieve, economisch renderende oplossingen, maar economisch onverstandige investeringen met publiek geld is niet in het belang van burgers.

De heer Van den Berg en FvD juichen het verbieden van de import van biomassa van harte toe. De beschikbaarheid van biomassa in Nederland is bij lange na niet voldoende. Biomassa heeft een slechte business case: Twee miljoen m3 aan groengas tegenover een verbruik van 37 miljard m3 aan aardgas, landelijk. Waterstof leidt tot grote energieverliezen. Bij het maken van waterstof, of de omzetting naar stroom gaat 40% energie verloren.

Bij interruptie merkt statenlid **Kostic** (PvdD) op dat verschillende toepassingen van waterstof mogelijk zijn. De door de heer Van den Berg genoemde is een van de minst effectieve toepassingen.

De heer **Van den Berg** (FvD) blijft bij zijn punt. Er blijft sprake van een groot energieverlies. Waterstof is niet duurzaam.

Bij interruptie wijst de heer **Kanik** (D66) erop dat dit fonds juist is bedoeld om oplossingen te vinden voor energieverlies. Daar zijn risico's aan verbonden, maar als geen risico wordt genomen, dan worden er ook geen nieuwe technieken gevonden.

De heer **Van den Berg** (FvD) vraagt of de heer Kanik zicht heeft op komende ontwikkelingen waaruit blijkt dat de omzetting van energie naar waterstof ineens veel efficiënter kan plaatsvinden en dat dit participatiefonds daarin iets zou kunnen betekenen.

De heer **Kanik** (D66) heeft dat inzicht niet. Hij ontwikkelt geen energiedragers. De provincie kan wel geld beschikbaar stellen aan bedrijven die dat wel kunnen.

De heer **Van den Berg** (FvD) veronderstelt dat wanneer er een business case komt vanuit de markt die zich richt op waterstof dat deze zich zeker zullen ontwikkelen. Daar is dit fonds niet voor nodig. Er mag niet worden gegokt met publiek geld. Perspectieven dat de energieverliezen bij de opwekking van waterstof kleiner worden, zijn er niet.

De FvD juicht het toe dat biomassa er met de scopewijziging uit wordt gehaald. FvD zou Gedeputeerde Staten willen verzoeken om toepassingen van waterstof in het fonds achterwege te laten, vanwege de enorme energieverliezen en de slechte business case.

Mevrouw **Alberts** (SP) zegt dat de SP kan instemmen met het verhogen van het fondsvermogen. Er zijn wel risico's aan verbonden. De SP ontvangt graag een overzicht van de verstrekte fondsbedragen en met welke

resultaten trajecten zijn afgerond. Eerder werd gemeld dat het bedrijfsgevoelige informatie betreft. Te denken valt aan een 'publieksvriendelijke' variant.

De SP wil geen biomassa, of slechts minimaal.

Bij interruptie vraagt statenlid Kostic (PvdD) of de SP bereid is om te zeggen: nu geen investeringen in biomassa doen en het landelijk onderzoek afwachten?

Mevrouw **Alberts** (SP) wacht graag op de resultaten van het onderzoek en het is verstandig om een pas op de plaats te maken. Er is veel verzet tegen biomassa centrales, die nu op de rol staan.

De PVV wil aardgas uit Rusland halen, of hier de gaskraan nog open laten staan. Daarmee laat de PVV Groningen zakken.

Bij interruptie benadrukt de heer **Deen** (PVV) dat hij pertinent niet heeft gezegd dat de PVV de gaskraan in Groningen open wil houden.

Mevrouw **Alberts** (SP) erkent dat zij de heer Deen heeft verward met de voorman van FvD.

De heer **Van den Berg** (FvD) zegt dat het kan kloppen dat de voorman van FvD heeft gezegd dat het oppompen van gas uit de Nederlandse bodem vooral moet blijven doorgaan. Het is belachelijk dat al in 2022 wordt gestopt met de aardgasproductie. Nederland zet zichzelf in de knel met de leveringszekerheid voor mensen die warmte nodig hebben in hun woningen en voor de industrie in Nederland. Er is nog 3 jaar om te bedenken waar het aardgas vandaan kan worden gehaald. FvD stelt voor om te kijken naar Verenigde Staten, Rusland en Algerije. Het gas kan overal vandaan komen.

De heer **Gringhuis** (GL) vertelt dat PDENH voor GL een belangrijk fonds is. Het levert een substantiële bijdrage aan de duurzaamheidsambities van de provincie. GL is erg blij dat er zoveel gebruik van het fonds wordt gemaakt. Het is verstandig om het fonds uit te breiden. GL zal dan ook instemmen met de laatste storting. Stel dat de laatste tranche is opgebruikt, zijn er dan nog mogelijkheden om het fonds te versterken?

De scopewijziging ziet GL als een eerste stap in de goede richting. Het is goed dat biomassa centrales, die met provinciaal geld worden gefinancierd, niet langer op hout worden gestookt. Het is voor GL acceptabel dat er ruimte is om in de testfase sloophout te gebruiken.

Bij interruptie vraagt statenlid **Kostic** (PvdD) of GL het acceptabel vindt dat hoogwaardige biomassa toepassingen moeten concurreren met laagwaardige biomassa toepassingen, zoals het verbranden van hout? Houtsnippers verbranden concurreert met de hoogwaardige toepassing door het verbranden van compost.

Bij interruptie komt de heer **Deen** (PVV) met een punt van orde. Statenlid Kostic heeft een middel gevonden om haar spreektijd te verlengen. Een interruptie betreft een vraag en geen betoog.

Bij interruptie wenst de heer **Klein** (CU) een correctie aan te brengen op het betoog van Statenlid Kostic. De uitstoot van CO₂ zou minder zijn bij de verbranding van compost. Dat is onjuist. Ook compost komt uiteindelijk in de lucht. Dan komt er nog steeds CO₂ vrij.

Statenlid Kostic (PvdD) legt uit dat wat de heer Klein benoemt CO₂ langdurige cycli betreft. Uiteindelijk duurt het lang voordat het in de lucht vrijkomt. Het is een natuurlijk proces en niet vergelijkbaar met snel heel veel hout verbranden.

De heer **Gringhuis** (GL) zegt dat GL de scopewijziging binnen fonds heel goed vindt. GL wacht het landelijk onderzoek af dat komen gaat. Op basis van de uitkomst van het onderzoek kan deze commissie bekijken wat nodig is.

De heer **Klein** (CU) vertelt dat de CU een groot voorstander is van het participatiefonds. De overheid is vaak essentieel gebleken voor het rendabel maken van innovaties. In het begin bestaat de business case vanuit de markt niet. Juist dan is de overheid nodig. De CU kan instemmen met de uitbreiding van het fonds. Het is een risicovol fonds, maar dat is part of the deal wat de fractie van CU betreft.

De fractie is onder de indruk hoe snel Gedeputeerde Staten een voorstel voor een scopewijziging presenteren. Het is goed om extra regels te stellen voor het gebruik van biomassa. De fractie snapt dat wordt voorgesteld om een uitzondering te maken voor de testfase. Waarom wordt categorie A hout voorgesteld en beperkt het zich niet alleen tot het gebruik van resthout?

Het is fijn om later nog te spreken over de bredere rol van biomassa in de energievoorzieningen in Noord-Holland.

Mevrouw **Van Geffen** (VVD) meldt dat dat VVD het voorstel steunt om de volgende tranche vrij te geven. Het fonds is gestart in een moeilijke tijd. De VVD houdt het wel voor mogelijk dat het plafond snel bereikt zal worden. Het is dus goed om te kijken wat de volgende stap zal zijn en om met de markt naar scenario's te kijken. De VVD wil liever geen rem op het fonds zetten, door de voltallige biomassa ter discussie te stellen, zoals door de PvdD gewenst.

Bij interruptie vraagt de heer **Van den Berg** (FvD) welk maximum bedrag voor het fonds de VVD voor ogen heeft.

Mevrouw **Van Geffen** (VVD) antwoordt dat het gaat om het maximum dat nu gesteld is, totdat duidelijk is wat de vervolgstappen zijn. De VVD is benieuwd naar de volgende stappen, ook in samenwerking met de markt. De VVD acht een vermarkting mogelijk.

De VVD ziet een volledige discussie over biomassa naar aanleiding van dit voorstel niet voor zich, maar het is wel goed om te praten over biomassa. De bijlage bij de voordracht over houtige biomassa volstaat voor dit moment, wat de VVD betreft.

Bij interruptie vraagt Statenlid **Kostic** (PvdD) of de VVD met de PvdD van mening is dat eerst alle feiten op tafel moeten liggen, voordat efficiënt in biomassa kan worden geïnvesteerd.

Mevrouw **Van Geffen** (VVD) zegt dat nooit alle feiten op tafel zullen liggen. Per voorstel zal kritisch bekeken moeten worden of het potentie heeft. De VVD is tevreden met het feit dat er een risicoanalyse aan verbonden is.

Hoelang duurt de voorgestelde testfase? Het is in ieder geval goed om een limiet te stellen aan houtige biomassa. De VVD staat zeer kritisch tegenover houtige biomassa.

Mevrouw **Doevendans** (PvdA) vertelt dat de PvdA erg blij is met het fonds en instemt met het vrijgeven van de laatste tranche. Er wordt een lening gegeven, die terugvloeit in het fonds als het rendeert. Daaraan is een risico verbonden. De overheid helpt met het op gang brengen van een innovatie. In verband met bedrijfsgeheimen en de positie van bedrijven op de markt kan niet worden gezegd welk soort bedrijven in de pijplijn zitten. Te zijner tijd hoort de PvdA graag wat de succesverhalen zijn. Mevrouw Doevendans heeft de scopewijziging als volgt gelezen. Op dit moment zijn er naar verwachting nog geen bedrijven waarmee PDENH in gesprek is, waar de voorgestelde eisen tot problemen leiden. In het najaar wordt besproken hoe met bio massa moet worden omgegaan. De PvdA sluit zich aan bij de vraag of deze scopewijziging wordt meegenomen in de laatste tranche van de voordracht. De PvdA kan daarmee instemmen.

Mevrouw **Koning** (CDA) zegt dat het CDA akkoord kan gaan met de financiële toevoeging van 19 miljoen euro uit de derde tranche. Ook kan de fractie ermee akkoord gaan om de scope te wijzigen.

Het CDA ziet goede voorbeelden van gebruik van houtige biomassa in testfases bij Esmee en Olga Mylene. De fractie vindt dan ook dat het nog wel mogelijk moet blijven.

Gedeputeerde **Pels** legt uit dat de twee onderdelen niet voor niets tegelijk worden behandeld. Het enige verschil zit in het mandaat. Het verhogen van de middelen is het mandaat van Provinciale Staten en het wijzigen van het investeringsreglement is een mandaat van Gedeputeerde Staten. Gehoord de commissie kunnen Gedeputeerde Staten straks het investeringsbesluit wijzigen. Het gevaar is dat een bredere biomassa discussie wordt ontlokt. Zoals de CU al aangaf, komt er nog een bredere discussie waarbij alle informatie en onderzoeken zullen worden meegenomen. De gedeputeerde verwijst naar dat moment voor die bredere discussie. Nu kan de focus worden gelegd op de wijziging met betrekking tot PDENH. Het college heeft ervoor gekozen om zich op houtige biomassa te concentreren. Biomassa ansich is ontzettend veel. Het is ook compost en superkritisch vergassen. Dat zijn allemaal dingen die wel wenselijk zijn. De houtige biomassa ziet het wat minder zitten. Daarom besluit het college om die grotendeels uit te sluiten voor de eigen investeringen. Hoe met houtige biomassa in totaal moet worden omgegaan, dat kan later worden besproken in de bredere sessie rondom biomassa. Op dit moment zijn er geen aanvragen die geblokkeerd zouden kunnen worden door deze wijziging. Het klopt wel dat huidige deelnemingen last zouden kunnen krijgen. Het risico bestaat dat er een tekort ontstaat aan biomassa. Dat zou moeten worden meegenomen in de discussie over hoogwaardig of laagwaardig. Hoogwaardig heeft een groter economisch rendement. Het gaat over de vraag: Waarom zouden we categorie A niet willen uitsluiten? Als categorie A-hout nog geschikt is om er meubels van te maken dan wordt daarvoor gekozen. Het hout brengt dan meer op. In categorie A hout zit wel hout wat daarvoor niet geschikt is maar wel zou kunnen dienen voor de testfase van biomassa. Het zou jammer zijn als dat deel dan wordt uitgesloten. Op het moment dat het hoogwaardig kan, levert het meer op en wordt er dus ook niet voor een laagwaardige verwerking gekozen. De focus die nu wordt aangebracht voor de eigen investeringen, om dus niet te importeren, belangrijk. Dan is het puur gericht op de Nederlandse markt.

FvD vroeg of waterstof kan worden uitgesloten. Het college van Gedeputeerde Staten ziet waterstof als een energiebron met een groot potentieel. Gedeputeerde Staten zullen waterstof dus niet uitsluiten voor PDENH.

Door de SP en de PvdA is gevraagd om een overzicht. Opnieuw moet worden geantwoord dat het bedrijfsgevoelige informatie is, omdat wordt geïnvesteerd via PDENH in die bedrijven en die informatie dus niet kan worden vrijgegeven. Wat wel kan wel is het op de hoogte brengen van Provinciale Staten als er een succesvolle uittreding is. Dan kan worden aangegeven hoe is geïnvesteerd en waartoe dat heeft geleid. Van het moment dat het tot een succes is gekomen en de provincie uittreedt kunnen Provinciale Staten op de hoogte worden gesteld. Het college hoopt natuurlijk op heel veel succesvolle uittredingen op de korte termijn. De pijn zit vol. Het is aan Provinciale Staten om er middelen voor vrij te maken. Helaas zijn die middelen nog niet groot.

Bij interruptie merkt mevrouw **Van Geffen** (VVD) op dat de VVD niet heeft gesuggereerd dat de Staten hiervoor middelen gaan vrijmaken. De VVD pleit juist voor samenwerking met de markt. Daar zijn heel veel middelen te halen. De bal daarin terugleggen bij Provinciale Staten lijkt de VVD niet terecht.

Gedeputeerde **Pels** had begrepen dat de VVD het fonds zou willen verhogen. Het college leent marktconform via PDENH. Het is een aanjaagfunctie. Op het moment dat de markt niet wil instappen, dan doet de provincie dat. Als een marktpartij besluit om in een deelneming van PDENH in te stappen dan zou de provincie succesvol kunnen uittreden, omdat er een andere financieringsbron gevonden is. PDENH is iets van de provincie. Om daarin te gaan samenwerken met marktpartijen dat lijkt de gedeputeerde een lastige constructie. Marktpartijen hebben hun eigen rol in het verloop van de investeringen. De provincie stapt in als de markt nog te risicovol is. De provincie ziet een taak in de ontwikkeling van deze duurzame bedrijven. Als het risico anders is en de markt durft het wel aan dan kan de markt het overnemen.

Mevrouw **Van Geffen** (VVD) snapt dat moet worden nagedacht over hoe het dan verder moet. De tijd is wel echt veranderd in de zin van: Er is geen belangstelling van de markt. Met het Klimaatakkoord zijn er oneindig meer middelen in de markt dan vijf jaar geleden. Als het fonds opnieuw het plafond dreigt te bereiken dan moet het fonds niet terug naar Provinciale Staten maar onderzoeken waar de middelen uit de markt kunnen worden gehaald.

Gedeputeerde **Pels** zegt dat als het college aan ziet komen dat het fonds vol raakt, zij bij Provinciale Staten terug zal komen. Dan kan het gesprek worden gevoerd.

Bij interruptie vraagt de heer **Van den Berg** (FvD) waarom de overheid zichzelf een rol toebedeeld ziet om met publiek geld dat mensen bij elkaar brengen door middel van belastingafdracht, een groot risico te nemen.

Gedeputeerde **Pels** vertelt dat wanneer een overheid iets wil stimuleren zij daarbij voor verschillende opties kan kiezen. Er kan worden gekozen voor een lening, een deelneming of een subsidie. In het laatste geval is de overheid het geld helemaal kwijt. Waarin FvD met het college van mening verschilt is of hierin geïnvesteerd zou moeten worden, of niet. FvD wil hierin niet investeren. Daarin verschilt de fractie van mening met het college.

De heer **Van den Berg** (FvD) verwijst naar fracties als GL en andere partijen die efficiënt met grondstoffen willen omgaan. Het lijkt hem niet iets waarin deze partijen mee zouden moeten gaan. De heer Van den Berg betwijfelt ten eerste of Gedeputeerde Staten kunnen verkopen dat 10 Kilowatt aan energie moet worden

opgewekt, door middel van windmolens, om daar uiteindelijk 1 kilowatt nuttige energie uit terug te halen. Kan het college dat verantwoorden?

Bij interruptie wijst de heer **Klein** (CU) erop dat er nu geen voorstel voorligt om te gaan investeren in het project dat de heer Van den Berg schetst. Daar zit niemand op te wachten. Het voorstel is om het fondsvermogen uit te breiden.

Bij interruptie komt de heer **Deen** (PVV) met een aanvulling op wat gedeputeerde Pels zei. Als het zou gaan om alleen het investeren, dan kan men zich afvragen waarom dan niet op andere vlakken dan alleen het Duurzaamheidsfonds wordt geïnvesteerd. Het is geen taak van de overheid, maar waarom doet de provincie dat dan niet?

Bij interruptie wijst de heer **Klein** (CU) erop dat het doel van het fonds niet is om winst te behalen. Het doel van het fonds is om dingen mogelijk te maken die nog niet door de markt worden opgepakt.

Gedeputeerde **Pels** zegt dat investeren om politiek keuzes draait. Jaarlijks wordt door de provincie op verschillende manieren 500 miljoen euro geïnvesteerd. De investering kan worden uitgezet als fonds, subsidie of als inkoop. Met elkaar worden politieke keuzes gemaakt waarin wel of niet wordt geïnvesteerd.

De heer **Deen** (PVV) ziet veel investeringen maar niet zozeer in bedrijven.

Gedeputeerde Pels legt uit dat in PDENH alleen maar wordt geïnvesteerd in bedrijven. Dit doet de Noord-Hollandse economie goed. De provincie is niet de enige financierder maar trekt daarin op met marktpartijen.

De heer **Deen** (PVV) doelt uiteraard op investeringen buiten PDENH.

Gedeputeerde Pels merkt op dat de heer Deen zich met die opmerking moet richten tot de portefeuillehouder Economie.

Statenlid Kostic (PvdD) vraagt of de gedeputeerde wil kijken of A-hout daadwerkelijk concurreert met hoogwaardige biomassa toepassingen. Voor het zomerreces stelde de PvdD vragen over een investering van het fonds.

Bij interruptie wijst mevrouw Koning (CDA) op het Reglement van Orde. De spreektijd van de PvdD is voorbij. De voorzitter vraagt of er nieuwe vragen zijn en geeft Statenlid Kostic vervolgens het woord.

Gedeputeerde **Pels** meent niets te hebben gezegd over enige vanzelfsprekendheid in hoe het hout wordt weggezet in de markt. Uit de onderzoeken die de provincie in huis heeft blijkt dat die concurrentie er op die manier niet is. Met het voorstel wordt besloten om import uit te sluiten. Daarmee wordt de markt beperkt en klein gemaakt en gebeurt de hoogwaardige verwerking in Nederland. Als statenlid Kostic haar bevindingen toestuurt, dan is de gedeputeerde zeker bereid er naar te kijken.

Tweede termijn:

De heer **Klein** (CU) zegt dat zijn vraag over het wel of niet toestaan van A-hout voldoende beantwoord is. De fractie kan akkoord gaan met de scopewijziging.

De **voorzitter** constateert dat de voordracht als bespreekstuk naar Provinciale Staten kan worden doorgeleid.